

"Chcę wiedzieć więcej o ..."

PISEMKO EDUKACYJNE „ŚWIETLICZAKÓW”

NR 2 /5/ rok szkolny 2012/2013 maj Nakład 35 egz.

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Św. Kingi w Sanoku

Drodzy Czytelnicy!

Oddaję w Wasze ręce piąty numer pisemka edukacyjnego, w którym prezentuję prace „świecliczaków”, powstałe w ramach cyklu zajęć „CHCĘ WIEDZIEĆ WIĘCEJ O...”.

Uczniowie, po przeczytaniu wybranej przez siebie książki lub artykułu, wzbogacając swoją wiedzę z zakresu różnorodnych dziedzin, wyszukują ciekawe informacje, którymi dzielą się z innymi.

Zachęcam do interesującej, a zarazem pouczającej lektury.

Uwaga: W pisemku zachowałam pisownię, nazewnictwo i styl autora.

Elżbieta Gruba

Chcę wiedzieć więcej o... AUSTRALII

Najmniejszym zamieszkiwanym przez ludzi kontynentem jest Australia. Jako jedyny leży na południe od równika. Z perspektywy Europy znajduje się on prawie po przeciwnej stronie kuli ziemskiej. Podróż do Australii drogą morską zabraloby od 6 do 8 tygodni- tyle zajęłoby przepłynięcie 23000 kilometrów. Na Australii można spojrzeć również jako na największą wyspę świata, której brzegi oblewają wody Oceanu Indyjskiego i Pacyfiku. Klimat przypomina nieco warunki panujące na północnej Afryce. Podczas lata w jej centralnej części panują upały dochodzące do 45°C. Wystarczająca ilość deszczu spada jedynie na północnym wschodzie kontynentu, natomiast w centralnej części oraz na zachodzie opady występują dość rzadko, a wysokie temperatury powietrza sprawiają, że wilgoć szybko paruje. Najczęściej występującymi drzewami w Australii są eukaliptusy, ponieważ tylko one potrafią czerpać wodę z dużej głębokich warstw ziemi. Lasów nie spotyka się prawie wcale, dominują bowiem sawanny i trawiaste stepy. Jeszcze bardziej zadziwiający jest świat zwierzęcy, ponieważ występuje tu wiele gatunków niespotykanych nigdzie indziej na świecie.

Australia jest na przykład ojczyzną torbaczy których najbardziej znanymi przedstawicielami to kangury i niedźwiadki koala. Z kolei dziobak i kalczatka należą do stekowców, czyli do osaków składających jaja.

Kiedy w XIII wieku do wybrzeży Australii dotarli pierwsi Europejczycy, zetknęli się tam z rdzennymi, ciemnoskórymi mieszkańcami, nazywanymi Aborygenami, którzy żyli wówczas tak, jak nasi przodkowie z ery kamienia. Polowali, używając głównie dzid i bramerangów. Obecnie żyje około 600 tys. Aborygenów wywodzących się z różnych plemion.

Aleksandra Białas Kl 2 d

Chcę wiedzieć więcej o... AFRYCE

Afryka jest drugim co do wielkości kontynentem świata.

Nazwa Afryka wzięła się od Afrow, tak nazywano ludzi mieszkających bardzo dawno temu. W Afryce znajduje się najdłuższa rzeka świata jaką jest Nil oraz największa pustynia na świecie Sahara.

W Afryce nie ma pór roku, takich jak w Europie, Rok dzieli się na dwie pory roku: suchą i deszczową średnia temperatura dzienna wynosi 25° do 28°.

W Afryce można spotkać wiele ciekawych zwierząt: małpy, antylopy, hipopotamy, papugi, węże i krokodyle, zebry, nosorożce, żyrafy, słonie, lwy, strusie oraz wiele, wiele innych.

Martyna Kapustynska kl.2b

Chcę wiedzieć więcej o... WIELBŁADACH

WIELBŁADY:

Wielbłądy są silnymi zwierzętami przystosowanymi do życia na pustyni: mają grubą skórę na kolanach i szerokie kopyta dzięki którym nie zapadają się na piasku. Ciało wielbłądów osiąga długość do 3m. Ich szyja jest długa, łukowato wygięta głowa, długa z wyklepionym ciemieniem; uszy małe i zaokrąglone. Od pozostałych przedstawicieli rodziny różni je obecność charakterystycznego garbu lub garbów na grzbiecie, będącym miejscem odkładania zapasów tłuszczu. Wielbłąd potrafi w nim zgromadzić nawet do 45kg tłuszczu, co ma związek z drugą charakterystyczną cechą wielbłądów- ich odpornością na długotrwały brak wody. Wielbłądy piją wodę z dowolnego źródła, zarówno słodką, jak i słoną. Wykorzystują wodę zawartą w zjadanej roślinności, przy czym znane są z umiejętności, wykorzystania każdej dostępnej paszy.

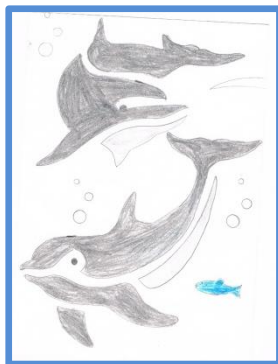
CIEKAWOSTKI:

- Pośród licznych darów jakie w roku 1000 Bolesław Chrobry ofiarował niemieckiemu cesarzowi Ottonowi III znalazł się m.in. wielbłąd.
- Po Bitwie pod Grunwaldem polski król Władysław II Jagiełło podarował wielbłąda czeskim rycerzom przybyłym z posiłkami wojskom polskim. Stał się on później elementem herbu miasta Pilzna.
- Wielbłądy, jako nieliczne wśród ssaków, posiadają erytrocyty o owalnym kształcie.
- Spragniony wielbłąd potrafi wypić taką ilość wody, która równoważna jest jednej trzeciej masy ciała, choć nie ma dowodów na to, że wypijają jej nadmierną ilość na zapas.

Kacper Kondrat kl. 3a

Chcę wiedzieć więcej o... DELFINACH

Delfiny są właściwie odmianą waleni zęboców i choć mają gładką skórę oraz żyją w środowisku wodnym, nie są rybami, lecz ssakami które oddychają płucami. Dlatego co kilka minut muszą wynurzyć się z wody, aby zaczerpnąć powietrza. Często robią to podczas efektownych skoków nad wodą. Delfiny to niezwykle ciekawskie stworzenia. Gdy dostrzegą na morzu statek, albo łódź, blisko podplływają, aby przyjrzeć się im dokładniej. Uwielbiają też wszelkiego rodzaju zabawy, popisują się skokami, ścigają albo surfują na wysokich falach, jakie tworzy płynący statek. Te zwinne ssaki potrafią również porozumiewać się między sobą. Ich mowa przypomina nieco skrzeczenie i gwizdanie. W chwili, gdy jednemu z delfinów grozi niebezpieczeństwo, potrafi on przywołać swoich współtowarzyszy nawet z dużej odległości.

Anna Gorczyńska kl.2d

Chcę wiedzieć więcej o... SOWACH

Sowa jest ptakiem drapieżnym. Żywi się głównie gryzoniami, ale są i takie gatunki, które polują na owady czy ryby. Większość sów poluje po zapadnięciu ciemności, co wymaga od nich doskonałego słuchu. Dzień spędzają na drzewach, przycupnięte na gałęzi. Są tam prawie niewidoczne, bo ich brązowe upierzenie zlewa się z docieniem. Białe upierzona sowa śnieżna żyje na dalekiej północy i poluje w dzień. Lot sów jest prawie bezszelestny. Ich pióra pokrywa meszek, który tłumi większość dźwięków.

Sandra Sienkiewicz kl.2c

Chcę wiedzieć więcej o... SSAKACH

Soaki nazywają się tak, ponieważ ich dzieci są mleko matki. Człowiek też jest ssakiem, Samice ssaków noszą swoje dziecko w brzuchu przez jakiś czas, a po urodzeniu karmią je mlekiem. Zwierzęta te mają szkielet kostny, a ich skóra przeważnie jest pokryta sierścią i są ciepłokrwiste, co znaczy że zawsze utrzymują taką samą temperaturę ciała.

Największym ssakiem jest wieloryb Płetwal Błękitny, może mieć nawet 30 metrów długości. Natomiast najmniejszym z ssaków jest ryjówka, która jest wielkości małego palca.

Najszybszym z ssaków jest gepard, który potrafi biec z prędkością 1000 kilometrów na godzinę, a najwolniejszym jest leniwiec trójpalczasty, który porusza się dwa metry na minutę.

Co ciekawe nietoperze, to nie ptaki. Unoszą się w powietrze, rozpróscierając elastyczne błony rozciągnięte między palcami przednich kończyn.

Wieloryby to nie ryby, podobnie jak delfiny i morswiny. Są podobne do ryb, ale to też są ssaki

Kardina Kapustynska kl.2b

Chcę wiedzieć więcej o... WIEWIÓRKACH

Wiewiórka, to małe zwierzątko z rzędu gryzoni, o uwodzących oczach i puszystym ogonie, jest prawdziwym leśnym akrobatą. Błyskawicznie wspina się po drzewach i płynnie skacze z gałęzi na gałąź. Wiewiórka ma żywy i bojowy temperament. Jest równocześnie bojaźliwa i samotnicza, ale odważnie broni swojego terytorium. Żywi się młodymi pędami, korą, orzechami laskowymi, bulwami i czasem jajami, które podkrada z ptasich gniazd. W pełni lata przygotowuje sobie spiżarnię: może tam zgromadzić prawie 100kg produktów, które zakopuje wszędzie po trochu.

Filip Sienkiewicz kl. 3b

Chcę wiedzieć więcej o... STRUSIU

Struś to ogromny ptak, który nie posiadał umiejętności latania. Osiąga nawet 3m wzrostu i do 150kg wagi. W biegu jednym krokiem potrafi pokonać odległość 4 metrów i osiąga wówczas prędkość 70km/h. Samice strusia składają swoje ogromne jaja do dołków wygrzebanych w piasku, a następnie wyściadają je na zmianę z samcami. Strusie pióra pochodzące z ich skrzydeł lub ogonów stanowią ozdobę pożądaną przez wiele eleganek. W średniowieczu nawet rycerze nosili na hełmach pióropusze zrobione ze strusich piór.

KaJodyńska Wiktoria kl. 2c

Chcę wiedzieć więcej o... KROKODYLACH

Co sprawia że krokodyle się uśmiechają?

Krokodyle nigdy się nie uśmiechają ale wygląda jakby to robiły. W rzeczywistości dyszy, pozwalając ciepłu uciec przez paszczę w ten sposób ochładza się. Czy wiedzieliście że krokodyle chodzą do dentystry? Otwierają paszczę i pozwalają siewką wlokować do środka. Ptaki wyciągają insekty, które tam znajdują się.

Dlaczego krokodyle jedzą razem?

Kiedy jeden krokodyl zabije ofiarę, dołącza do niego nawet czterdziestu jego przyjaciół. Może to wyglądać jak szarpanina ale zwierzęta pomagają sobie wzajemnie, odrywać kawałki które są wystarczająco małe, aby je połknąć. Czy wiedzieliście że krokodyle jedzą kamienie? Ich ciężar trzyma je głęboko w wodzie tak że mogą ukryć się przed swoimi ofiarami.

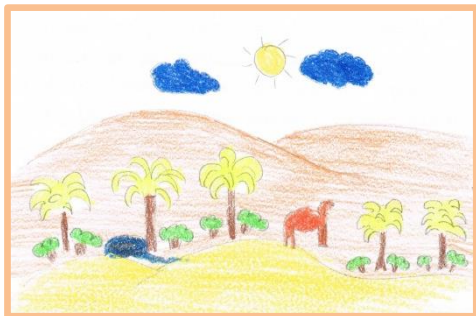

Bartosz Stankiewicz kl. 3

Chcę wiedzieć więcej o... FATAMORGANIE

W języku włoskim słowo *fata* oznacza wróżkę. Stare legendy opowiadają o wróżce *Morganie*, która zwodziła na manowce podróżników i żeglarzy mirażami złudnymi wizjami. A jednak zjawisko *fatomorgany* rzeczywiście występuje w naturze. Zdarza się, że chłodne powietrze kładzie się na warstwie powietrza rozgrzanego. Dochodzi wówczas do wielokrotnego załamania światła i powstaje rodzaj

lustrzanego odbicia widzianego z oddali przedmiotu. Patrzący myśli, że widzi na przykład stojące nieopodal drzewo. W rzeczywistości jednak stoi bardzo daleko.

Grzebieniak Zofia kl. 2d

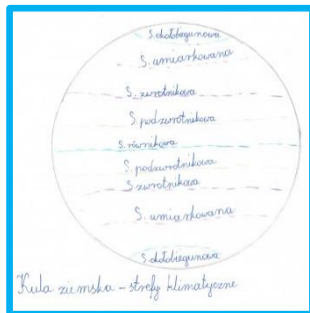
Chcę wiedzieć więcej o... WADZIE

Współczesne wagi są elektroniczne, ale dawno ok. 500 lat temu przed naszą erą starożytni Egipcjanie używali wagi szalkowej. Na takich wagach również ważyły nasze kochane prababie. Z jednej strony wagi kładły produkt, a z drugiej odważnik, który wskazywał wagę produktu. Większe ciężary waży się wagą sprężynową. Obecnie najczęściej spotykaną wagą jest waga elektroniczna, która wymaga zasilania prądem.

Łukasz Pilecki kl. 3a

Chcę wiedzieć więcej o... KLIMACIE

Klimat: na podstawie wieloletnich obserwacji pogody można określić klimat panujący na danym obszarze. Całą kulę ziemską możemy podzielić na pięć stref klimatycznych: równikową, zwrotnikową, podzwrotnikową, umiarkowaną i okołobiegunową (polarną). W pobliżu równika rozciąga się klimat strefy równikowej, który jest bardzo wilgotny i gorący. Na północ i południe od niej leżą strefy podzwrotnikowe, w których lata są suche i gorące, a zimy tylko nieco chłodniejsze od nich. Nad nimi znajdują się strefy umiarkowane, w których leżą kraje Europy Środkowej oraz południowe krańce Ameryki. Strefy okołobiegunowe charakteryzują się za to krótkim latem oraz srogą zimą.

Julia Jaklik kl.2b

Chcę wiedzieć więcej o... BURZY

Burza występuje wtedy kiedy masy wilgotnego powietrza gwałtownie opadają lub podnoszą się. Tuż przy ziemi powietrze ulega silnemu nagrzaniu, podnosi się potem coraz wyżej i tworzy gęste chmury klebiaste. Pod wpływem ruchu mas powietrza dochodzi w nich do wyładowań elektrycznych. Te wyładowania widzimy na niebie w formie błyskawic. Ponieważ mają one niezwykle wysoką temperaturę, powietrze wokół nich ulega raptownemu rozprężeniu i wtedy rozlega się grzmot. Słyszymy go zazwyczaj po pojawieniu się pioruna.

Aleks Biega kl.2c

Chcę wiedzieć więcej o... KALENDARZU

Kalendarz to spis wszystkich dni w roku. Są one przy tym uporządkowane według tygodni i miesięcy, a taki porządek wynika z naturalnych zjawisk, takich jak dzień, noc, fazy księżyca czy pory roku. Podobne spisy posiadali już starożytni Egipcjanie 3500 lat temu. W Europie przez wiele stuleci obowiązywał kalendarz juliański sporządzony za czasów Juliusza Cezara. W 1582 roku papież Grzegorz XIII wprowadził nowy, ulepszony. Kalendarz gregoriański dzieli rok zwyczajny na 365 dni, zaś lata, których datę dawano się podzielić przez cztery, noszą miano przestępnych i liczą o jeden dzień więcej (29 lutego). Przy tym co 100 lat jeden rok przestępny wypada z kalendarza, chyba że jego data daje się podzielić przez 400. W ten sposób można wyrównać i precyzyjnie ustalić liczbę dni w każdym roku kalendarzowym, ponieważ rok słoneczny liczy dokładnie 365 dni, 5 godzin i 26 sekund.

Anna Kucaba kl.2d

Chcę wiedzieć więcej o ... RÓŻACH

Róża już od późnego średniowiecza jest symbolem miłości i przyjaźni. Jeżeli więc darzymy kogoś szczególnym uczuciem, dajemy mu czerwoną różę. Istnieje przy tym mnóstwo odmian tej rośliny. Kwiaty róży występują w wielu odcieniach bieli, różu, czerwieni oraz żółci. Tylko niewielkiej nie udało się do dzisiaj wyhodować! Z płatków niektórych szczególnie wonnych odmian róż pozyskuje się olejek różany używany potem do produkcji perfum.

Sandra Bulczyńska kl. 2a

Chcę wiedzieć więcej o... KSIĘŻYCU

Księżyc jest jednym naturalnym satelitą ziemskim. Jest drugim pod względem jasności ciałem na niebie. Księżyc jest oddalony od Ziemi średnio o 384,4 tys. kilometrów. Obserwuje się, że na skutek oddziaływań pływowych następuje ciągły wzrost odległości Księżyca od Ziemi. Tempo tego wzrostu to 3cm na rok

Księżyc wykonuje również ruch dookoła własnej osi. Tak się złożyło, że okres obrotu wokół własnej osi jest w przypadku Księżyca równy okresowi jego obiegu wokół Ziemi. Na skutek tego faktu z Ziemi widoczna jest zawsze ta sama strona Księżyca. Oprócz tego widać, że Księżyc zmienia swój kształt. Jest to nic innego jak oświetlona półkula Księżyca obserwowana pod różnymi kątami. Wynika to ze zmiennego wzajemnego położenia Księżyca, Ziemi i Słońca. I tak kolejne postacie satelity ziemskiego nazywa się fazami. Ich przejście jedna w drugą następuje w sposób ciągły. Wyróżnia się po kolei:

- now   obserwowany jest w sytuacji, gdy półkula, która jest widoczna z Ziemi nie jest oświetlona przez Słońce.
- pełnia   drugi skrajny wizerunek Księżyca. Widoczna jest cała jego tarcza. Dzieje się, tak gdy Księżyc znajdzie się na linii Słońca Ziemia, ale po przeciwnej niż Słońce stronie.
- kwadry   stany bezpośrednie Księżyca kiedy go „ubrywa” lub „przybrywa”.
Pomiędzy takimi samymi fazami Księżyca upływa średnio 29,5 dnia.

Gdy dojdzie do sytuacji, że Księżyc znajdzie się w pobliżu węzła orbity będzie on wtedy cieniem Ziemi i na niebie będzie można obserwować zaćmienie Księżyca.

Na powierzchni Księżyca można dostrzec gołym okiem ciemne plamy, które układają się w kształt oczu, nosa i ust. Nazwano je: Morze Jasności, Morze Spokoju, Jezioro Snów. Sądzono bowiem, że są to duże zbiorniki wodne. Późniejsze badania zweryfikowały ten pogląd.

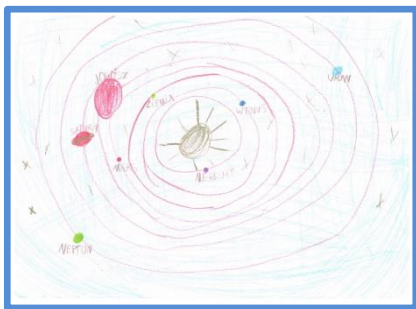
Temperatury na powierzchni Księżyca zmieniają się od 110 stopni do -180 stopni. Pierwsza przypada na środek dnia księżycowego, a druga na środek księżycowej nocy. Tak duże wahania temperatury wynikają z braku atmosfery na

Księżycu. Brak atmosfery powoduje również, że do powierzchni satelity bez żadnych przeszkód promienie kosmiczne. Również meteoryty nie SA przez nic powstrzymywane i uderzają w jego powierzchnie. Brak atmosfery powoduje również, że nie ma zjawiska rozpraszania promieni Słonecznych na cząsteczkach gazów. Na skutek tego niebo widoczne z Księżycą ma zawsze ciemną barwę.

Dominika Pogorzelec kl. 3c

Chcę wiedzieć więcej o... WSZECHŚWIECIE

WSZECHŚWIAT to bardzo ogólna nazwa, określająca wszystkie obiekty

znajdujące się w przestrzeni kosmicznej. Zbudowany jest z gwiazd, planet, mgławic, a także z organizmów żywych zamieszkujących Ziemię. My mieszkamy w galaktyce zwanej „Drogą Mleczną”. Nasz Układ Słoneczny jest w odległości 25 000 lat świetlnych od centrum tej galaktyki.

BUDOWA WSZECHŚWIATA najliczniejsza

grupa obiektów we Wszechświecie są:

- Gwiazdy są to obrzynie ciała, świecące w wyniku zachodzenia w ich wnętrzu reakcji syntezy jądrowej.
- Słońce mała gwiazda, - gazowa kula, - zbudowana z wodoru i helu, ma gęste jądro, rzadkie powłoki zewnętrzne.

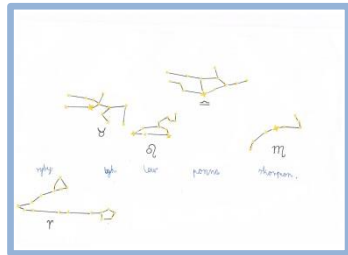
Jakub Bak kl.2a

Chcę wiedzieć więcej o... ZNAKACH ZODIAKU

Znaki zodiaku to gwiazdy widoczne na wieczornym niebie, uporządkowane w różne wzory. Znaki wiosny to: baran, byk i bliźnięta. Do lata należą: rak, lew, panna. Jesień to: waga, skorpion i strzelec, a zima: koziorożec, wodnik i ryby. Razem jest ich dwanaście. Każdy znak ma swój symbol, np.: baran, rak, waga, koziorożec.

Chińczycy mają swój zodiak. Też składa się z dwunastu znaków, ale każdemu patronuje jakieś zwierzę. Są to: szczur, bawół, tygrys, królik, smok, wąż, koń, owca, małpa, kogut, pies i świnia.

Dzisiaj znaki zodiaku wykorzystywane są w astrologii do układania horoskopów.

Matusz Polański kl. 2c

Chcę wiedzieć więcej o... KOMPUTERZE

- Pierwszy komputer nazywał się ENIAC i został stworzony w USA w 1946r.

Komputer zajmował powierzchnię dużego domu. Pierwsze polskie komputery to XYZ z 1958r. i Odra z 1960r. Litery na klawiaturze komputera zostały zaczerpnięte z maszyny do pisania. Najmniejszy komputer ma zaledwie 8cm długości.

- Pierwsze połączenie internetowe w Polsce zostało nawiązane w 1991r.

Anna Nyzsik kl. 2a

„Chcę wiedzieć więcej o... BADMINTONIE”

Badminton- dyscyplina sportowa, jest to gra 2 lub 4 osobowa. Od 1992 r. jest pełnoprawną konkurencją olimpijską. Badminton jest grą bardzo starą. W pozostałościach dawnej cywilizacji azteckiej i chińskiej spotyka się rysunki, przedstawiające grę przypominającą badminton, co świadczy o tym, iż w różnej postaci ta forma aktywności fizycznej była znana od wielu tysięcy lat prawie na wszystkich kontynentach. Nazwa gry pochodzi od nazwy angielskiej posiadłości VII księcia Beaufort, leżącej w hrabstwie Gloucestershire. To tam około roku 1870 odbył się pierwszy pokaz gry.

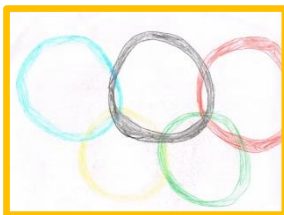
Gra ta polega na przetrzymywaniu nad siatką lotki za pomocą rakiety, tak aby lotka nie upadła na ziemię, gdyż oznacza to punkt dla przeciwnika. Gra rozgrywana jest na punkty, na boisku o długości 13,4 m i szerokości 6,1m. Siatka o szerokości 76 cm zawieszona

jest na wysokości 1,524 m. Łatka o wadze od 4,74g do 5,50g wykonana jest z 16 piórek (naturalnych lub syntetycznych). Mecze składa się z setów rozgrywanych do 21 punktów lub dwóch punktów przewagi. Gra kończy się w momencie gdy jeden z zawodników lub drużyn wygrywa dwa sety. Badminton jest grą, w której liczy się czas reakcji, technika ale przede wszystkim kondycja fizyczna.

Paweł Zatwarnicki kl. 2d

Chcę wiedzieć więcej o... OLIMPIADZIE

Pierwsze Igrzyska Olimpijskie odbyły się w greckim mieście Olimpia w roku 776 przed narodzeniem Chrystusa. Igrzyska nowożytnie odbyły się w 1896 roku w stolicy Grecji Atenach. Twórcą nowożytnych Igrzysk Olimpijskich był francuski baron Pierre de Coubertin. Jednym z symboli Igrzysk jest flaga olimpijska, na której widnieje pięć kolorowych kół, które oznaczają 5 kontynentów. Już przed rozpoczęciem olimpiady flaga zostaje zapalony znicz olimpijski. Od 1924r oprócz letnich mamy też olimpiady zimowe. Na letniej olimpiadzie rozgrywane są sporty: gry zespołowe, zapasy, pływanie, gimnastyka i inne, na olimpiadzie zimowej rozgrywane są sporty: biathlon, hokej, narciarstwo i inne.

Maciej Zagórda kl. 2a

Chcę wiedzieć więcej o... MARATONIE

Maraton: 490 lat przed narodzeniem Chrystusa, w bitwie pod leżącym na północ od Aten Maratonem, Ateńczycy odnieśli zwycięstwo nad Persami. Legenda mówi, że wysłali do Aten posłańca, który miał zanieść pomyślną wiadomość. Odcinek 42 kilometrów i 192 metrów pobiegł w takim tempie, że po dostarczeniu na miejsce zdążył tylko przekazać wiadomość i umarł. Od 1896 roku, a więc od Igrzysk Olimpijskich w Atenach, bieg maratoński na tymże dystansie jest dyscypliną olimpijską. Najpierw rywalizowali tylko mężczyźni, ale od 1984 roku, rozgrywany jest też na olimpiadach bieg maratoński kobiet. Dzisiaj organizowane są również maratony, w których może wziąć udział każdy kto chce. Warunek jest jeden musi mieć na tyle dużo siły, żeby pokonać tak długi dystans.

Emilian Kulewicz kl. 2a

Chcę wiedzieć więcej o... SZKIELECIE

Szkielet to konstrukcja, na której opiera się ciało człowieka i zwierząt. Szkielet może być zewnętrzny z chityny (chrząszcze) i wewnętrzny zbudowany z kości (ludzi, ssaki, ptaki, ryby). Szkielet może stanowić miejsce przyczepu mięśni, nadawać ciału kształt, być osłoną dla narządów. Szkielet dorosłego człowieka składa się z 206 kości, które u zdrowego człowieka potrafią być tak wytrzymałe jak piaskowiec i elastyczne jak drewno dębowe.

Gracja Podulka kl.2c

Chcę wiedzieć więcej o... ALERGII

Alergia może dotknąć każdego z nas, a każdym wieku. Alergia to drażliwość organizmu na różną substancję. U jednych na różne substancje. U jednych objawia się bardzo wcześnie (już w dzieciństwie), a u innych późno (po 50 roku życia). Objawy mogą wystąpić natychmiast po kontakcie z alergenem albo po kilku godzinach lub dniach.

Testy alergologiczne wykonywane w gabinecie alergologa pozwalają, ustalić jakie czynniki wywołują uczulenie. Rozpoznanie przyczyny alergii pomoże określić sposób postępowania w celu wyeliminowania czynników uczulających.

Obecnie w Polsce aż 40 % rodaków cierpi z powodu alergii.

10 przykładów alergii :

1. Unikaj czynnika wywołującego objawy alergii.
2. Śladz na bieżąco informacje na temat aktualnego i prognozowanego stężenia pyłku uczulającego rośliny.
3. Spój przy zamkniętym oknie.
4. Ogranicz przebywanie na świeżym powietrzu, spaceruj wybieraj się po obfitym deszczu wtedy stężenie pyłku w atmosferze jest najniższe.
5. W czasie jazdy samochodem nie otwieraj okien, stosuj filtr przeciw pyłkom.

6. Wybierz się na urlop w wysokie góry, nad morze lub jezioro - tam ilość pyłków jest najmniejsza.
7. Unikaj dodatkowego podrażnienia błonki oka m.in. przez kosmetyki, środki czyszczące czy palenie. Noś okulary przeciwsłoneczne.
8. Nie susz ubrań na Świeżym powietrzu.
9. Po spacerze przebierz się i przechowuj ubrania poza sypialnią.
10. Zadbaj o odpowiednią dietę.

Małgosia Kwitek kl. 2d

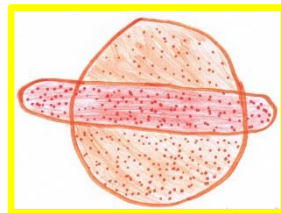
Chcę wiedzieć więcej o...GWIAZDACH

Gwiazdy to samoświejące ciała niebieskie będące skupiskiem materii, w której zachodzą reakcje syntezy jądrowej.

Dlaczego gwiazdy świecą?

Gwiazdy różnią się od innych obiektów we wszechświecie, bowiem świecą własnym światłem nie odbitym jak planety. Gwiazdy liczą od 1 mld do 10 milionów lat. Najmniejszą znaną gwiazdą jest AB Doradus C. Natomiast największą znaną gwiazdą to VY Wielkiego Psa. Jest odległa od nas 5000 lat świetlnych.

Nasza galaktyka Droga Mleczna zawiera ponad 10 gwiazd, są one zasłonięte przez gaz i pył gwiazdny, a więc nie możemy ich dostrzec.

Emilka Stelmach kl. 3a

Chcę wiedzieć więcej o ... SAMOLOTACH

Samolot ma nieruchome skrzydła, więc aby mógł polecieć posiada ściśle określony kształt. Podczas lotu musi też przemieszczać się z bardzo dużą prędkością. Jego skrzydła są konstruowane w ten sposób, że powietrze przepływa szybciej wzdłuż ich górnej powierzchni. Dzieje się tak, ponieważ wierzchnia część stawia znacznie mniejszy opór powietrza niż spód. Dzięki temu samolot zyskuje siłę nośną i pokonuje swoją wagę. Pierwsze statki powietrzne napędzane były silnikiem spalinowym, który wprowadził w ruch skrzydła model Dornier a Do X był wyposażony w 12 silników. Miał przy tym tak ogromne wymiary, że jego start i lądowanie mogły się wyłączać na wodzie. Pierwszy samolot z napędem odrzutowym wystartował w 1939 roku. Dzisiaj wszystkie duże i szybkie samoloty posiadają

taki napęd. Pierwszy samolot był z papieru, miał cztery skrzydła i był napędzany wiatrem. Jego pierwszy lot odbył się w 1903 roku.

Korczak Kamil kl. 3c

Chcę wiedzieć więcej o... ALFABECIE

Alfabet- to zbiór wszystkich liter ułożony w takim samym porządku. Nazwa alfabet pochodzi od liter greckiego alfabetu alfa i beta. W języku polskim używamy też określenia abecadło. Alfabet różnych języków posiadają bardzo zróżnicowaną ilość liter. Polski alfabet liczy obecnie 32 litery. Osoby które nie potrafią czytać ani pisać, nazywamy analfabetami.

Kamila Banasiewicz kl.2d

:

Pisemko edukacyjne „Chcę wiedzieć więcej o...”

Teksty wybrała:
Elżbieta Gruba

Opracowanie komputerowe:

Alicja Staruchowicz-Pastuszcak

(przepisywanie tekstów – Ola Dubis, Anđżelika Wojtuń, Bogdan Marczak, Mateusz Mazur, Julia Starzak, Ola Mazgaj, Klaudia Jagielska, Konrad Gajda, Szymon Zdzienko, Gabriela Zając - uczniowie klasy 6b)

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Św. Kingi
38-500 Sanok, ul. Rymanowska 17,

www.sp2.sanok.pl; e-mail: sp2.sanok@interia.pl